

Posudek vedoucího diplomové práce katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: Bc. Irena Machová

Název práce: **Optimální prospívání pracovníků v pomáhajících profesích s využitím modelu Perma**

Vedoucí práce: Mgr. Martina Švandová, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Daniela Sedláčková, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 98 včetně seznamu literatury

Počet stránek příloh: 14

Počet titulů v seznamu literatury: 92 včetně internetových zdrojů

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

X			
---	--	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

X			
---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

X			
---	--	--	--

Metody práce

Metodologie (logika výzkumu; řídicí formulace; stanovení cíle apod.)

X			
---	--	--	--

Vhodnost použitých metod v celku práce

X			
---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

X			
---	--	--	--

Využití nevýzkumných praktických zkušeností

X			
---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Naplnění cílů práce

X			
---	--	--	--

Vyváženost a logická souvislost teoretické a praktické části

X			
---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

X			
---	--	--	--

Odborný vklad, použitelnost
výsledků v praxi

	X		
--	---	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

X			
---	--	--	--

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Předložená diplomová práce nabízí poměrně obsažný a poctivě zpracovaný příspěvek k tématu využívání principu pozitivní psychologie v optimálním prospívání osob pracujících v pomáhajících profesích. Autorka teoreticky i výzkumně využila Seligmanem rozpracovaný model PERMA, postavený na teorii duševní pohody. Model definuje 5 komponent optimálního prospívání (a potažmo i optimálního žití). Těmito komponenty jsou pozitivní emoce, zaujetí činností, pozitivní vztahy, smysluplnost a úspěch.

V teoretické části autorka vymezila související pojmy, věnovala se aktuálním trendům pozitivní psychologie, zamýšlela se nad úskalími zátěže spojené s vykonáváním pomáhajících profesí. S ohledem na zacílení svého zájmu podrobně popsala jednotlivé prvky modelu PERMA.

Ve zdařile strukturované empirické části autorka uvedla závěry výzkumného šetření mapujícího, jakými kvalitami je nejvíce syceno optimální prospívání vybraných 3 žen a 3 mužů pracujících v pomáhajících profesích. Využila polostrukturované rozhovory s těmito osobami, které kvalitativně zpracovala otevřeným, axiálním a selektivním kódováním a poté formulovala zakotvenou teorii. Doplnkově bylo využito též pozorování zkoumaných osob během rozhovorů, jež sloužilo např. k vyhodnocení autentičnosti odpovědí.

Závěry kvalitativního výzkumu jsou přehledně graficky zpracovány a částečně interpretovány. Výstupem práce je tedy shrnutí toho, kde a za jakých okolností čerpají vybraní pomáhající pracovníci komponenty životní pohody a zdraví. Tak např. všichni respondenti identifikovali jako hlavní zdroj pozitivních emocí a vztahů očekávaně rodinu, podstatné jsou ale jednotlivé aspekty, které rodina u těchto osob sytí (potřeba zanechání odkazu, vědomí užitečnosti, reciprocita, vědomí sociální podpory). Přesah výzkumné práce je naznačen v závěrečné diskuzi a doporučeních pro praxi týkajících se kompetencí pomáhajících pracovníků.

Na předložené práci **oceňuji**:

1. celkovou odbornou úroveň zpracování, která přitom není na úkor čtivosti práce – vyzdvihnout je třeba zejména logickou strukturu a preciznost analýzy teoretických opor i výsledků výzkumu
2. zařazení definic pojmového aparátu a na různých místech práce důkladné vysvětlování pojmů, neboť práce zachází především s pojmy psychologickými, jež mají často ne zcela jednoznačný kontext (zejména pojmy spojené s „prospíváním“)
3. originalitu pojetí shrnující části výzkumu, kde se autorka pokusila prostřednictvím diagramů vyjádřit výstupy, jež bylo třeba hodnotit v různých dimenzích

4. kvalitu diskuze – celkově je v práci využito nadstandardní množství teoretických zdrojů, tyto jsou však nejen kompilovány v teoretické části práce, ale i vhodně uváděny do kontextu v diskuzi výsledků (většinou potvrzení a rozšíření zjištění již dříve publikovaných)
5. přesah závěrů práce i mimo prostor sociálních, zdravotních a vzdělávacích služeb – modelu PERMA z pohledu, jaký zvolila autorka, lze dobře využít i např. v koučingu, psychoterapii apod. – příspěvek k tématu kompetencí pomáhajících pracovníků může být právě tak příspěvkem k využívání silných stránek člověka, identifikování a posílení zdrojů duševní pohody apod.

K textu mám tyto **připomínky**:

1. Mezi profesemi zkoumaných osob jsou zastoupeni 3 pedagogové, 2 zdravotní sestry a duchovní. Domnívám se, že bohatost zastoupení pomáhajících profesí by měla být pro využitelnost výsledků vyšší (sociální pracovník, lékař apod.). Odborný vklad práce je výběrem užšího okruhu osob mírně snížen.
2. Pro nezasvěceného čtenáře je matoucí využití pojmu Smysluplnost jako komponentu modelu PERMA a zároveň jako kategorie vzniklé kódováním.

Autorka si je ale obou limitů výzkumu vědoma a uvádí v diskuzi jejich zdůvodnění (prosím rozvést v diskuzi při obhajobě, zda se autorka s odstupem času domnívá, že například nahrazení kategorie Smysluplnost bylo možné, či zda by se nahrazením pojmu posunul význam kategorie).

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Kromě reakce na výše uvedené připomínky navrhuji pro diskusi tuto otázku: Jakým způsobem očekáváte, že by se mohly závěry výzkumného šetření lišit, kdyby zkoumanými osobami nebyly osoby z pomáhajících profesí? Byla by předpokládaná duševní pohoda osob pracujících např. v komerčním sektoru sycena na prvních místech poněkud jinými faktory?

Doporučení k obhajobě: celý text si dovoluji hodnotit jako nadstandardní studentskou práci v ohledu metodologickém, stylistickém i v ohledu systematickosti přístupu autorky.

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: výborně.

Datum, podpis:

13.5.2018

Martina Švandová